

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybecskerek, Széchy-u. 1.,
ahová a lap szemelvényeit illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Széchy-u. 1.
ahová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felajánlások inté-
zendők.

***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
déltűn 6 órakor. *****

Nagybecskerek, 1912.

XLI. évfolyam 241. szám.

Hétfő, október 21.

Az új delegáció.

— Politikai munkatársunktól. —

B u d a p e s t, okt. 21.

Feszült külpolitikai helyzetben, világ-
események forrongó készülődései közt, ko-
moly elhatározások szükségéből tartották
üléseiket Bécsben legutóbb a delegációk.
Tartották pedig a magyar ellenzék részvé-
tele nélkül, sőt kicsinyes tüntetésétől ki-
sérve.

Még rendkívülbb körülmények közt
nyílik meg a delegációk új ülészaka: az
immár kitört háboru zajában, a lángba
borult Balkán tőszomszédságában, hatvá-
nyozottan súlyos elhatározások küszöbén,
Budapesten, tizenkét órányira az ágyuk
dörgésétől.

És a magyar ellenzék megint nem lesz
jelen? Most is kivonja magát a most már
igazán életbevágó fontosságú tanácskozá-
sok és döntések felelősségének részese-
déséből?

Nemzetközi helyzetünk, jövőbeli fej-
lődésünk roppant érdekei függenek kül-
politikánknak ily időkbén helyes irányítá-
sától. Egy világ lesi szavunkat, mint a
balkáni háboruban legközelebről érde-
kelt, az európai béke szempontjából leg-
érdekesebb nagyhatalomét.

És Apponyi, Andrássy — s az ellen-
zéknek államférfiai kaliberü többi nagy-
sága még most sem érzi szükségét annak,
hogy ne csak czeglédi vagy pápai népgyü-
léseken szórakoztassa a vasárnapok utcai
közönségét — a sippal-dobbal való politi-
zálás, a rendőrökkel való birkózás színes
elbeszélésével — hanem az illetékes fórumon
vegyen részt a világeseményeknek, vagy
legalább Magyarország külpolitikájának
az irányításában?

Nem. Az ellenzék nagynevü vezérei
nem folytathatnak malom alatti politizá-
lást akkor, amikor a törvényhozás, a nem-
zet képvisellete — amiben részük van —
esetleg évszázadokra kiható elhatározá-
sok előtt áll. Az ellenzék nem végezhet
magán olyan capitis diminutiót, hogy a
jelenkor legnagyobb politikai eseményei
az ő beleszólása nélkül menjenek végbe —
az ő szemeláttára, miközben ő mondva csi-
nált sérelmek vesszőparipáján lovagol.

Van rá mód és lehetőség, hogy az
egész magyar nemzet, minden pártjának
egyesített erejével és tekintélyével hal-
lassa szavát a történelmi pillanatban.

A nemzeti munkapártnak nyole dele-
gátus tagja, úgy hirlük, hajlandó lemondani
azért, hogy az ellenzék a maga em-
bereit jelölje és azok vegyék át a megüre-
sedő helyeket a delegációban.

Ehhez természetesen új választás
szükséges a képviselőházban; szükséges
tehát, hogy az ellenzék lehetővé tegyen a
maga részvételével egy normális lefolyású
parlamentari ülést. Azután pedig csakugyan
nem lenne értelme annak, hogy visszatér-
jen — macskazenés politikájához.

Ime egy kínálókozó alkalom egy esa-
pásra megszüntetni a pártközi viszályt és
szolgálatot tenni a magyarság ügyének
nemzetközi vonatkozásban is, minden meg-
alázkodás nélkül, bravurosán. Ha ezt az
alkalmat az ellenzék elszalasztja, magára
vessen a következményekért, melyek csak
abban nyiltkozhatnak meg, hogy a közvé-
lemény szemében a kisebbség véglegesen
elvesziti hitelét.

A torontálmegyei szövetkezetek kongresszusa.

— Saját tudósítónktól. —

N a g y b e c s k e r e k, okt. 21.

A torontálvármegyei hitelszövetkeze-
tek szövetsége tegnap délelőtt tartotta idei
kongresszusát a vármegyei ház díszter-
mében.

A kongresszuson a vármegyei szövet-
kezetek több mint kétszáz taggal képvisel-
tették magukat, ami élnék bizonyosága an-
nak, hogy a vármegyében a szövetkezeti
ügy iránt a legnagyobb érdeklődéssel vi-
seltetnek. A kongresszuson elhangzott be-
szédek, amelyeket báró Korányi Sándor
központi igazgatótól és Poroszkay Béla,
a vármegyei szövetség vezetőjétől hallot-
tunk, szintén azt bizonyítják, hogy a szö-
vetkezeti ügy szépen virágzik nálunk s a
vezetők agilis és kiváló szakértelemmel
végzett munkássága értékes sikereket
eredményezett.

A kongresszuson ugyszólván a vár-
megye minden szövetkezete képviseltette
magát s a nagyszámmal megjelent szövet-
kezeti tagok sorában ott volt: a központ
részéről báró Korányi Sándor igazgató,
Kovács Sándor osztályfőnök, dr. Czettler
Jenő min. titkár, továbbá dr. Dellimanics
Lajos főispán, Jankó Ágoston udvari ta-
nácsos alispán, Botka Béla nyug. főispán,
dr. Pap Géza orszgy. képviselő, Porosz-
kay Béla szövetségi elnök, Kéler Ákos,
Grézlo János, Bielek Antal, Steinitzer
Géza, Wattay Endre, Grosz Géza, Kiss

István, Menezzer Lipót, Marton Andor,
Dániel Ferenc, Gáspár Ernő, Steinbach
Antal, dr. Fialowski Béla, dr. Pollák
Győző, dr. Végh Lajos, Keresztes Aladár,
Demkó István, Mayer Rezső, dr. Kuszing
János, Végh Károly, Mayer Aurél, Fodor
Emil, Kaufmann István stb.

A kongresszust Poroszkay Béla
nyitotta meg s miután röviden rámutatott
a szövetkezés jelentőségére s a kapcsolat
minél szorosabbra való fűzésére, üdvözli
a megjelenteket, nevezetesen a vármegye
vezetőit, a főispánt és alispánt, a központ
küldöttéit s a pénzüntézetek vezetőit.

Ezután Korányi Sándor báró a
központi intézet igazgatója szólalt föl s
vázolva a szövetkezetek alakulását, fejl-
lődését, konstataálta, hogy a szervezet
páratlanul erős. Mindazonáltal szükség
van arra, hogy a még mutatkozó hiányo-
kat és gyöngeségeket lelkes munkával le-
küzdjék s erre a munkásságra kéri a szö-
vetkezeteket. (Éljenzés.)

Most Poroszkay Béla mondott
hosszabb beszédet a hitelszövetkezetek
helyzetéről és feladatairól. Beszédében
visszapillantást vetett a szövetkezetek ha-
tására, amely megszüntette a magánuzso-
rát, az egyes kisebb pénzüntézetek kap-
zsiságát s rászoktatta a népet a takaré-
kosságra. De nem csak pénzügyi téren,
hanem a mezőgazdasági nevelés terén is
kiváló eredményeket mutathat föl a szö-
vetkezeti mozgalom, úgy, hogy hatása
minden irányban kiváló haszonnal járt.
A jövő feladatokat illetőleg anyagi szem-
pontból legkivánatosabb, hogy az anyain-
tézet abba a helyzetbe hozassék, hogy a
kötelékébe tartozó szövetkezeteknek mi-
nél könnyebben és olcsóbban juttasson
pénzt. Most is elég olcsón juttatja a szö-
vetkezeteket pénzhez, de még olcsóbbá kell
tenni, mert mai gazdasági politikánkat a
többtermelést csak akkor lehet megvalósi-
tani, ha a befektetésekre olcsó pénzt kap-
hatunk. Lehetővé kell tenni, hogy az
anyaintézet akkor is adhasson pénzt, ami-
kor máshonnan nem lehet kapni. Ezért a
szövetkezet pénz- és hitelforrásainak nö-
veléséről kell gondoskodni s például oda
hatni, hogy a közpénzek, egyházi pénzek
egyrésze a központi hitelszövetkezetnél
helyeztessék el. E mellett növelni kell a
takarékoságot s e téren kapcsolatba kell
hozni a társadalmi élet minden mozzana-
tát a takarékosággal. Közre kell hatni
a szövetkezeteknek a mezőgazdasági és
erkölcsi kultúra fejlesztésére is, fokozni
kell a talajművelést, állattenyésztést, a
gazdasági gépekkel való munkálkodást
stb. Általában sok irányban fejthetnek ki
a szövetkezetek hasznos tevékenységet s
ha a szövetkezetek tagjai kellő összetartás-
sal dolgoznak ilyen irányban, akkor a
szövetkezetek olyan társadalmi tényezők
lesznek, amelylyel mindenkor számolni
kell. Végül indítványozza, hogy a köz-
ponti hitelszövetkezet eltávozott igazga-
tójának, Seidl Ambrusnak nagy érdemei-
ért fejezzék ki hálás elismerésüket.

A nagy figyelemmel hallgatott értékes
beszédet a jelenvoltak meleg tapsokkal ho-
norálták.

Most Kaufmann István gazda-
sági egyleti titkár a többtermelésről, a

Eredeti Sack-féle ekék

Gyári árakban kaphatók:

1067-x.20

Braun Árminnál Nagybecskereken és fiókjánál Pancsován.

Allandóan raktáron: Kétvasu eke, gyári jel: Z. H. 6. R. és Z. H. 6. R. B. Háromvasu eke, gyári jel: E. H. 3.

gazdasági gépekről, a műtrágyáról tartott kiváló szakértelemmel előadást.

Utána Logojda Mihály galagonyási tanító a gépeknek szövetkezeti uton való beszerzéséről és használatáról, Bugarszky Milivoj nagybecskereki tanító pedig a rossz népszokásokról adott elő s valamennyi előadást élénk tetszés kísérte.

A kongresszus után a kaszinó nagytermében 200 terítékű bankett volt, amelyen Poroszkay Béla Korányi Sándor bárót, Korányi Sándor báró Poroszkay Bélát, majd ismét Poroszkay Béla a vármegye vezetőit dr. Dellimanics Lajos főispánt és Jankó Ágoston alispánt köszöntötte föl, továbbá felköszöntött mondott még Kravics Ágoston az ernőháza hitelszövetkezet elnöke.

A délután folyamán báró Korányi Sándor a központi hitelszövetkezet igazgatója, megtekintette a nagybecskereki cukorgyárat, amelyet a igazgatóság ez alkalomra teljes üzembe helyezett. Korányi Sándor báró, akit Szabó Kálmán kir. iparfelügyelő kalauzolt a gyárban, behatóan megtekintette a gyárat s a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a hatalmas ipartelep mintaszerű felszereléséről, berendezéséről és üzeméről.

HIREK.

— **A nagybecskereki Patronage-egylet ülése.** A nagybecskereki Patronage-egylet választmánya a folyó hó 22. napján délután 5 órakor a törvényház 50. számú helyiségében ülést tart, amelyre a választmány tagjait ezen az uton hívja meg az elnökség. Az ülés tárgya: jelentéstétel az egyesület eddigi működéséről és a további tennivalók elhatározása.

— **Utóállítás.** Ma délelőtt 9 órakor a Rezső-laktanyában utóállítás volt. Az utóállítás polgári elnök Filkovich Boldizsár m. tb. főjegyző és orvos dr. Nónay Pál járási orvos volt. Katonai elnökökként a közös hadsereg részéről Wehnovich Emánuel őrnagy, a honvédség részéről pedig Urhegyi Antal százados szerepeltek. Katonai orvosok dr. Sura közös és dr. Baracs Gyula honvéd ezredorvosok voltak.

— **Iparengedélyek.** A szombaton tartott városi iparhatósági ülésen Weisz Simon gabonakereskedésre, Thurn Ferenc cipész-üzletre és Bucsu Miklós vendéglőre kapott iparengedélyt.

— **A Temes-Béga-társulat köréből.** Mint Temesvárról jelentik, a Temes-Béga-völgyi Vizszabályozó Társulat véleményező bizottsága legutóbb ott Molnár Viktor vbtt. elnöklésével ülést tartott. Az ülésen Torontálból résztvettek dr. Dellimanics Lajos főispán, Babics József, Gyertyánffy László, Dániel László és Zsiross József. Az ülésen különböző társulati belügyek elintézése mellett napirendre került a legutóbbi délvidéki katasztrófa és az ezzel kapcsolatos károk ügye is. Az árvíz katasztrófa nagy károkat okozott a társulatnak s 300.000 koronára becsülik azt a költséget, amely a megrongált töltések és egyéb károk helyreállítására szükséges. Szóba került az ülésen a sági-híd fölemelése is. Ez a kérdés már négy évtized óta húzódik s most végre a megoldáshoz közel jutott, amiben elsősorban a társulatnak van érdeme.

— **Fényes Samu második előadása.** Dr. Fényes Samu az „Uttörő“-társaság igazgatója tegnap délután tartotta második előadását a Korona-szálloda nagytermében. Fényes Samu ezuttal a világ keletkezését fejtegette s azt igyekezett bizonyítani, hogy a világ nem lehet teremtés műve, mert mindenkor a fejlődés különböző fázisait egyszerre tünteti föl minden időben. Az előadást rendkívül nagy számú közönség hallgatta meg s zajos tapsokkal honorálta.

— **Tanítógyűlések.** A DTE. Zombolya-nagyikindai fiókköre őszi közgyűlését f. évi november hó 21-ikén Szentborbáln (vas. áll. Szenthubert) tartja meg, melyre az elnökség a fiókegylet tagjait és a tanügybarátokat ezuton meghívja.

Ideiglenes tárgysorozat: 1. 9 órakor választmányi ülés. 2. Fél 10 órakor a gyűlés megnyitása. 3. A hitelesítők, számvizsgálók, tudósítók választása. 4. Tagnévjegyzék kiigazítása. 5. Előadások: „Fizetés-ügyünkről“, előadó: Miskovics János nagyikindai r. kath. tanító. 6. „A gyermektanulmányozásról“, előadó: Horváth Miklós zombolyai áll. tanító. 7. „A gyermekek züllésének okairól“, előadó: Róth Nándor horvátklárii róm. kath. tanító. 8. Egyleti ügyek: az elnöki és pénztárnoki jelentés. 9. Egy főválasztmányi tag választása. 10. Esetleges indítványok. 11. A gyűlés berekesztése. Az elnökség kéri a tagokat, hogy tagsági díjait a gyűlés folyamán befizetni szíveskedjenek. A gyűlést megelőzőleg Szentborbála község közönsége volt tanítójának néhai Di trich Péternek emléktábláját leplezi le, mely ünnepélyre vonatkozó tárgysorozatot az ünnepélyt rendező bizottság fogja szétküldeni. Aikik a társaságban résztvenni óhajtanak, vagy a szenthuberti vasútállomásra kocsit kérnek, jelentkezzenek Parison Lajos szentborbálai ig. tanítónál.

A Délmagyarországi Tanítóegylet Módos-párdányi fiókköre f. é. november hó 9-ikén, d. e. 10 órakor Módoson, a róm. kath. hitfelekezeti iskolában tartja rendes őszi közgyűlését a következő tárgysorozattal: Himnusz, énekl. a tanítói kar. Elnöki megnyitó, mondja: Schmidt Antal elnök. Pénztárvizsgálók kiküldése. Új tagok felvétele és a fiókköri tagok névjegyzékének kiigazítása. Az iskolai valóságoktatás társadalmi létfeltételei. Értekezés, tartja: Moravetz Gyula csávosi róm. kath. lelkész. — E tárgvyhoz hozzátul: Schmidt Antal istvánföldi áll. igazgató-tanító, fiókköri elnök. A VII. egyletes tanítógyűlésnek a tanítói és az övönői fizetésrendezés, a tanítói nyugdíj-törvény módosítása és a szolgálati pragmatika megállapítása tárgyában hozott határozatait ismerteti: Jakab Sebestyén istvánföldi áll. tanító. Elnöki előterjesztések. Jelentés a pénztár állapotáról. Indítványok, interpellációk és az 1913. évi tavaszi közgyűlés helyének megállapítása.

— **A nagyikindai ev. ref. egyház jubileuma és templomszentelési ünnepe.** Annakidején megírtuk, hogy a nagyikindai új református templom elkészülvén, csak ideiglenesen adatott át rendeltetésének s hogy a templomnak felszentelése csak őszkor fog végbemenni. A nagyikindai református egyháznak tanácsa most becsajjtotta ki a f. évi november hó 3-ik napjára kitűzött templomszentelési ünnepre szóló meghívókat s az ünnepi programot. Ehhez képest a november 2-ikán este 7 órakor érkező Baltazár Dezső dr. püspököt és Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnokot és kíséretüket a vasuti állomáson, illetve a templom előtt ünnepélyesen fogadják. November 3-ikán reggel 9 órakor diszközgyűlés az iskolában, ezt követően 10 órakor isteni tisztelet az új templomban. Déli 12 órakor a püspök a lelkészi lakon a testületeket és küldöttségeket fogadja. Félkettő órakor közebed a kaszinó helyiségeiben. Egy teríték ára 4 korona. Délutáni 5 órakor orgona-hangverseny az új templomban. Felkéri a rendezőbizottság a vidéki vendégeket, hogy jöveteli szándékukat az elszállásolás okából legkésőbb október 26-ig a ref. lelkészi hivatalnál bejelentésük és ugyanott jelentendők be a tisztelegni kívánó testületek és küldöttségek is.

— **Nagyszentmiklós virilistái.** Mint Nagyszentmiklósról írják, ott most állították össze a község legtöbb adófizető polgárainak 1913-ik évi névjegyzékét, mely a következő: Rendes tagok: 1. Gróf Nákó Sándor 7074 K 23 f. 2. Nagyszentmiklói Takarékpénztár 3767 K 76 f. 3. Popper Alfréd 1702 K 13 f. 4. Kyri Péter 1483 K 69 f. 5. Prochászka Ede és fiai 1378 K 27 f. 6. Cherrier Miklós 912 K 30 f. 7. Dr. Tenner Vilmos 902 K 8. Fischhoff Leó 845 K 04 f. 9. Ifj. Fullajtár István 815 K 80 f. 10. Hadfy Károly 769 K 11 f. Simonsich Géza 758 K 50 f. 12. Dr. Oprean Nesztor 702 K 98 f. 13. Özv. Czenczinger Ferencé 699 K 70 f. 14. Korber Miklós 633 K 18 f. 15. Weber és Jakobi-cég 597 K 61 f. 16. Dr. Kassovitz Henrik 570 K 80 f. 17. Dr. Martinovits Endre 539 K 80 f. 18. Horváth Alajos 523 K 11 f. 19. Ürményi Antal 517 K 21 f. 20. Idb. Fullajtár István 498 K 60 f. — Póttagok: 1. Wiener Nánán

481 K 50 f. 2. Gör. kel. szerb hitközség 472 K 61 f. 3. Rittich Béla 463 K 38 f. 4. Sziklássy István 455 K 02 f. 5. Dr. Ardelean Antal 430 K 56 f.

— **Tüzek.** Két nap óta sok dolga van a nagybecskereki tűzoltóknak. Negyvennyolc óra alatt 2 tüznél is volt dolguk. Tegnap reggel 9 óra után a barakkoknál gyuladt ki egy kazal szalma, amely csakhamar lángba borult. A tűzoltók azonban a tüzet hamarosan eloltották s így itt nagyobb kár nem történt.

Nagyobb tűz volt azonban ma délután. Fél 3 óra tájban ugyanis a Garay-utca végén az egyik udvarban kigyuladt egy szalmakazal s a szélben a tűz olyan rohamosan terjedt, hogy csakhamar 3 udvarban borultak lángba a kazlak. Lapunk zártakor a tűz még ég, a tűzoltóknak azonban kemény munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen.

— **Lopás a vasuti állomáson.** Nagyikindáról jelentik: Rungé Gyula londoni utazó a napokban éjjel a kikindai vasuti állomáson utazótáskáját átadta Raminger József hordárnak, hogy ez a budapesti gyorsvonaton helyezze el azt. A hordár a sarga bőröndöt a többi utazóbőrönd közé tette, aztán a táskát sorsukra hagyta s valahol másfelé járt addig, míg a gyorsvonat be nem robogott. Az angol bőröndje ekkor azonban már nem volt fellelhető és hiába kiabált az angol, hiába lötött-futottak a hordárok, a koffer nem volt semerre. Jelentést tettek a csendőrségen is az eltűnt táskáról és a csendőrség is kutatott utána, míg végre tegnap a mezőn, kinn a kikindai határban meg is találták. A táska zárja úgy látszik felette erős lehetett, mert aki ellopta, csak úgy juthatott a benne lévő holmihoz, hogy a táskát felhasította s úgy vitte el a benne lévő értékes tárgyakat. A vasuti tolvajt most nyomozzák.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5–7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

November 11. A közig. bizottság ülése.

Színház, irodalom.

Heti műsor:

Okt. 21. hétfő: Limonádé ezredes.
Okt. 22. kedd: Koldusdiák.
Okt. 23. szerda: Erős láncok.
Okt. 24. csütörtök: Leányvásár.
Okt. 25. péntek: Piktörök (Ujdonság).
Okt. 26. szombat: Gésák.
Okt. 27. vasárnap d. u.: Ingyenélők, este Gésák.

** **Csókstanatórium.** Ennek a szinpadai „műnek“ legjobban talán a „Fületlen gomb“ cím felelne meg s méltán versenyez a legújabb szinpadai gyatraságokkal, amelyeket mostanában a közönségnek egetverő reklámokkal beadnak. Annyira sületlen ez a nálunk szombaton és vasárnapon bemutatott „darab“, hogy kár rá több szót vesztegetni. Ezt a darabot is csak a szereplők ügyeskedése teszi elviselhetővé s amin mulathattunk, azt a szereplőknek köszönhetjük. Mert Kiss Cecil és Váraday Izso szédítő táncait, Kerényi Irén kedves játékát, Czobor Gyula pompás Penkala-alakítását szívesen nézte a közönség és tetszés kísérte Szécsi Ferenc, Rónai Imre, Vajna Károly, Medgyesi Erzs, Halmai

Sándor, valamint a többiek igazán csodálatosan gondos és ambiciózus játékát, amely nélkül megszökött volna a józlású közönség. A szombati bemutatón így is sokan nem várták be a darab végét.

Vasárnap délután Nánit adták s a szereplők: Rónai Imre, Kerényi Irén, Várady Izsó, Szász Anna, Mezey Andor, Ugváry Miklós, Bánhid József, Ligeti Angela, Vajna Károly, Vándory Géza és Halmi Sándor a közönség élénk tetszése mellett játszottak.

**** A délvidéki szinkerület választmányának ülése.** Torontálvármegye főispánja, mint a délvidéki szinkerület választmányának elnöke, a kerületi választmány ez évi ülését folyó évi november hó 3-ikára, délelőtt 9 órára Nagybecskerekre a főispáni kisteremben tüzte ki. A választmányi ülés tárgysorozatának főbb pontja a Mezei Béla szinigazgató szerződésének további fentartására vonatkozó határozathozatal és a színidények új besztása lesz.

TÁVIRATOK.

A balkáni háború.

Terjed a harc vonal. — Ütközetek mindenfelé. — Várna bombázása. — A tőzsde.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A balkáni háborúban nagyobb ütközet még eddig nem volt, de a harc vonal Törökország és a Balkán-államok határán egyre jobban terjed. Mindenütt több száz kilométernyi hosszúságban állnak szemben egymással az ellenfelek, akik változó szerencsével küzdenek egymással. A bolgároknak Várnánál szorult helyzetük van, mert a török hadihajók nap-nap után bombázzák a kikötőt és a várost és már eddig is tetemes károkat okoztak a nagy bolgár kikötőnek.

A ma érkezett jelentések egyébként a következők:

A harc vonal terjed.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A balkáni harc tétéről érkező legújabb jelentések szerint a harc vonal az ellenségeskedő államok határán egyre jobban terjed. A montenegrói határon Bjelopoljéjől Guzinjéig huzódó területen folynak a novibazári szandzsákban a harcok, a szerbekkel Bujanovától Novibazárig harcolnak a törökök, a görögök pedig egészen Ellasszonáig hatoltak. Azonkívül pedig a török fekete-tengeri flotta néhány hajója Várnát nyugtalanítja, úgy, hogy most a harc vonal több száz kilométer területre terjed.

Ütközetek mindenfelé.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a török katonaság a novibazári szandzsákban fekvő Prisztinánál megtámadott három szerb zászlóalját, amelyből egy zászlóalj a törökök valóssággal megtizedeltek. A többi szerb csapatok rendetlen futással menekültek.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: A külügyminisztérium sajtóirodája jelentéssel, hogy szerb önkéntesek bevették a határhoz közel fekvő Bujanovac, Rojan és Pozojevac helységeket.

Egy másik belgrádi távirat arról ad hírt, hogy a külföldi lap tudósítók ma reggel különvonaton indultak a harc tétérre. A „Neue Freie Presse“ haditudósítóját, Roda Rodát a szerb kormány nem engedte a harc tétérre, mert közös hadseregbeli tiszt volt.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Cetinjéből sürgönyzik, a Plava-tó mellett fekvő Guzinje körül két nap óta véres harc folyik a török és montenegrói csapatok között. Mindkét fél vesztesége nagy. A harc még tart.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szerajevói jelentés szerint a szerb csapatok a novibazári szandzsákban bevették Nova községet. A szerb csapatok 5 kilométer távolságra vannak Novibazár városától.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Athénből sürgönyzik, a görög hadsereg Ellasszina közelében 4 órai harc után visszaverte a török csapatokat és bevette a Xerass folyó partján fekvő Ellasszóna városkát. A görög hadsereget maga a trónörökös vezette.

Várna bombázása.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, három török hadihajó szombaton 16 kilométernyi távolságból bombázta a várna kikötőben levő hajókat és a várost. A török ágyúk néhány hajót megrongáltak s több ház lángokban áll.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, több török hadihajó vasárnap délután ismét 4 óra hosszat bombázta Várnát. Az ágyugolyók csak jelentéktelen károkat okoztak. A parti ütegek heves ágyutüzzel feleltek a bombázásra, amire a török hadihajók elvonultak. Tegnap óta a Fekete-tengeren az összes világító tornyok sötétek s a kikötőkben csak este 8 óráig van forgalom.

A tőzsdéről.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti tőzsdén az üzlet szilárdan indult, később kedvezőtlen hírekre azonban az értékek keveset estek. A bécsi tőzsdén az irányzat nyugodt s az árfolyamok szilárdak. A budapesti értéktőzsdén a déli záratkor a vezető értékek árfolyama a következő: Magyar Hitel 791, Ozstrák Hitel 605, Koronajáradék 84.90, Jelzálog Hitelbank 418, Leszámitoló Bank 510, Magyar Bank 536, Rimamurányi 724, Salgótarjáni 713, Közúti Vasut 647, Villamos Vasut 374.

A politikai helyzet.

— **Andrássy és a kibontakozás.** —

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) **Andrássy Gyula** gróf Pápan a kibontakozás feltételül ismét csak azt jelölte meg, hogy a győztes többség vezére a miniszterelnök áldozatul vettessék oda a megvert kisebbségnek. Elmondotta a nemes gróf, hogy ez nem volna első eset. Föláldozták már a kisebbségnek Bánffy is, föláldozták Héderváryt is. **Andrássy** felsorolása kissé hiányos. Felsorolhatta volna az utolsó másfél évtized valamennyi kormányát, mert mindannyi az obstrukciónak esett áldozatul. A megdöböntő csak az, hogy **Andrássy** ezekre az esetekre mint precedensekre hivatkozik.

Szinte törvényszámba megy az már Magyarországon, hogy az obstruáló kisebbség a többség és a korona bizalmával rendelkező kormányelnökök felelősségével engeszteltessék ki. **Andrássy** nem veszi észre, hogy a helyzet megváltozott. **Bánffy**, **Héderváry** és a többi feláldozott kormányelnök akcióképtelenné vált a parlamentben. Az obstrukciónak ezekben az esetekben sikerült megakasztani a törvényhozás munkáját s ezzel elérte azt, hogy a kormány és a többség mozdulni nem tudott.

A béke ezekben az esetekben tehát a többségnek és a kormánynak kellett, kénytelen volt tehát az árát megfizetni.

Ma azonban a kormány teljes birtokában van akcióképességének s módjában van, hogy a parlamentet foglalkoztassa és a javaslatait többsége támogatásával keresztülvigye. Ma az ellenzék akcióképtelen. Kikapcsolta magát a politikából és kénytelen vidéki népgyűlésekre szorítani a tevékenységét. Ezt a változott helyzetet nem szabad **Andrássy**nak figyelmen kívül hagynia és ha mégis megkísérli, úgy a tények fogják vele megértetni, hogy nem élünk már olyan időket, mikor a többség kegyelemre adta meg magát az obstrukciónak.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsi jelentés szerint a magyar képviselőházat október 26-ikára összehívják s az előtte való napon **Lukács László** miniszterelnök kihallgatásra megy a királyhoz.

Külügyminiszterünk az olasz királynál.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mit Bécsből sürgönyzik, **Berchtold** gróf külügyminiszterünk ma Pisába érkezett, ahol az olasz külügyminiszterrel találkozik, akivel együttesen kihallgatásra megy az olasz királyhoz.

Az orosz külügyminiszter a cárnál.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Varsóból sürgönyzik, **Sassonow** orosz külügyminiszter szombaton este Spalában kihallgatáson volt a cárnál, amely feltűnő hosszú ideig tartott.

A déli sark felfedezője Budapesten.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) **Armudsen**, a déli sark felfedezője, akit tegnap Bécsben a király külön kihallgatáson fogadott, ma Bécsből Budapestre érkezett, ahol előadást tart délsarki útjáról s a déli sark felfedezéséről.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	10.95
Buza (áprilisra)	11.75
Rozs (októberre)	10.39
Rozs (áprilisra)	10.44
Zab (októberre)	11.88
Zab (áprilisra)	11.37
Tengeri (májusra)	7.95

Felelős szerkesztő: **Somfai János.**

A csenei járás főszolgabirajától.
4551—1912. szám. 1193—3.3

Pályázati hirdetés.

A Torontálvármegye csenei járásához tartozó **Köcse** községben újonnan rendszerezett **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900: XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítést, az életkort és az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal fellelő szereltek kérvényüket a csenei főszolgabirói hivatalhoz a f. év **november havának 5. napjáig** benyújtsák, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása:

Készpénzfizetés évi 1000 korona és 50 korona négyszer megismétlődő ötödéves korpótlék.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Csene, 1912. október hó 15-én.

ifj. Tullics György, főszolgabiró.

Pályázati hirdetmény.

A szécsénfalvai körjegyzőségénél a II-ik segédjegyzői állás ideiglenesen helyettesítés útján betöltendő; a helyettesítés eltart jövő évi augusztus hó végéig. Fizetés évi 1000 korona. Gyakornokok is pályázhatnak.

Szécsénfalva, 1913. évi október 16.

1192-3.3

Körjegyzőség.

Fölbérbeadási hirdetmény.

A nagybecskereki állami elemi iskola gondnoksága a következő föld bérbeadására nyilvános árverést hirdet:

A **gradnuciai negyedben** fekvő 10 hold és 963 négyszögöl szántóföldre.

A bérbeadási időtartam 6 év.

Bánatpénz 300 korona.

Az árverés **1912. évi október hó 26-án délután 4 órakor** tartatik meg a nagybecskereki központi iskola helyiségében. Írásbeli ajánlatok az árverés megkezdéséig alulírt gondnok címére küldendők.

Az árverési feltételek vagy bővebb felvilágosítások alulírt iskolai gondnoknál szerezhetők be.

Kelt Nagybecskereken, 1912. évi október 21-én.

1191-31

Mayer Rezső,
iskolai gondnok.

11732/1912. urb. szám.

1201-1.1

Idézési hirdetmény.

Bánlak község határának általános tagosítása iránt folyamatba tett urbéri ügyben a 30-1909. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet 79. §-a alapján az előmunkálatok megkezdésére, nevezetesen a 81. §-ban meghatározott képviselői csoportok megalakítására, képviselők megválasztására s az ebben a szakaszban jelzett többi teendők elvégzésére, a költség-előirányzat elkészítésére, a birtokrendezési költségjárulékok körüli teendők ellenőrzésére hivatott bizottság megválasztására a földmérőnek a 85. § szerinti megválasztására, illetve a szerződési pontozatok előterjesztése mellett való ajánlására határnapul a helyszínére Bánlak község házára **1912 október 30-ának délelőtti 10 óráját** tűzöm ki, mikorra és hová a tagosítás körül érdekelt birtokosokat megidézem azzal, hogy azoknak a tárgyalásról való elmaradása annak megtartását akadályozni nem fogja.

Egyben felhívom a 40-1909. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet szerinti a birtokrendezésre jogosított földmérőket, hogy a 30-1909. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet 80. §-a értelmében szövegezendő szerződési pontozatokat tartalmazó ajánlataikat, emellett a földmérői minőségüket s az e minőségben kifejtett kifogástalan működésüket igazoló hiteles okirataikat — amennyiben ebben az ügyben a földmérői teendők elvégzésére hajlandók — én hozzámm (Törvényház II. emelet, 92. sz.), vagy az érdekelt felekhez legkésőbb a tárgyalás határnapján különbeni mellőzés terhe mellett nyújtsák be és ajánlataikban nyilatkozzanak arról is, hogy a földmérői teendőket hajlandók-e elvégezni és milyen feltételekkel a 87. §. esetében. (Kiegészítő munkálatok.)

Kiemelem, hogy a m. kir. 22. számú felmérési felügyelőség 1096/1912. számú határozata értelmében a tagosítandó terület kiterjedése mintegy 4559 katasztr. hold körülbelül 2600 birokészlettel, míg a tagosítási eljárásba nem vonható, a 30/1909. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet 200. §-a szerinti kiegészítő munkálatok tárgyát képező terület körülbelül 2820 hold 855 részlettel.

A földmérői munkálatokat a 63. §. c) pontja értelmében kell majd az országos kataszternél a mérnöki helyszínelésre vonatkozó szabályok szem előtt tartása mellett foganatosítani s erre való tekintettel a 199. §. alapján a földmérői díjak 10%-ból álló állami hozzájárulásnak lesz helye.

A kiegészítendő munkálatokat a földmérő lesz köteles elvégezni.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint urbéri bíróságnál, 1912. évi október hó 15-ik napján.

Dr. Szathmáry Ödön s. k.,
kiküldött kir. törvényszéki bíró.

Benzinraktár**Motorbenzin**

kilója 64 fillér.

Autobenzen

kilója 64 fillér.

Világítóbenzin

gasolin, ligroin stb. nevek alatt forgalomban

literje 60 fillér.

Foltbenzin ruhatisztításra

literje 60 fillér.

Vasuti szétküldésre vashordók, bádognakánák, kosárúvegek állandóan készletben.

KOVÁCS SÁNDOR drogériája
Nagybecskerek.

Telefonszám 43.

Telefonszám 43.

Ismét megnyitott az Enyveshát

regi helyén, a Közgazdasági bank épületében, Daun vaskereskedésével szemben.

12 drb kiskép . . . 70 fillér.

12 drb térdkép . . . 120 fillér.

6 drb levelezőlap 150 fillér.

6 drb vizitkép . . . 170 fillér.

Mivel a fényképezés villanyvilágítás mellett történik, felvételek úgy este, mint borult időben eszközölhetők.

A képek harmadnap átvehetőek.

1164-208

Van szerencsém értesíteni a helybeli és vidéki tisztelt vevőimet, hogy a

Városi virágcsarnoknak magánkézbe történt átadása folytán

a mindszei élő- és száraz műkoszorúk, sircsokrok, sirdiszítések, gyönyörű cserepes chrysantheumok

Bajza utca 8. szám

(Amerika városrész) városi kertészetben **rendelhetők meg.**

További szives partfogást kér

OLÁH GÁBOR városi kertész.

Telefonszám 309.

Telefonszám 309.

1200-6.1

Vegyen a fiának egy

kötött öltönyt!

elegáns tartós és higienikus.

!! Aki egyszer próbálta, többé mást nem vesz. !!

Ugyszintén fiu és leány

Sweater mindenféle szín- és nagyságban.

35-48.29

Wehner György

férfi és női divatárú cég, Nagybecskerek.

Pályázati hirdetmény

Zsabyai első takarékpénztár r.-t. pályázatot hirdet

könyvelői állásra.

Megkívánatik: Teljes jártasság és képzettség a kettős könyvvitelben, magyar és szerb nyelv tudása szóban mint írásban.

Javadalmazás: évi 2000 korona.

Az eddigi működési bizonyítványokkal ellátott kérvények mutatandók be.

Pályázati határidő 1912 november hó 10-ig. Az állás 1912 december hó 1-én elfoglalandó.

Zsabyán, 1912 okt. 8.

Az igazgatóság.

Irodista

aki a magyar és német nyelvben teljes jártassággal és kiváló szép írással bír, írógépen gyorsan és pontosan dolgozni tud, a kisebb levelek végzéséhez, valamint a könyvvitelnél is használható, **azonnali belépéssel tartós állást keres.**

Megkeresések **Sz. J. Poste restante Nagybecskerek** cím alatt kéretnek.

1203-x.1

Eladó ház.

Nagybecskerek legforgalmasabb utcájában egy ház, melyben vendéglő és péküzlet van, — családi okok miatt — **azonnal eladó.**

Cím e lap kiadóhivatalában.

1174-3.3

Eladó

Felsőitében a Fő-utcán egy ház, mely 1 üzlethelyiség, 5 szoba és megfelelő mellékhelyiségekből áll.

Kereskedőnek igen alkalmas.

Egy üres háztelek szintén eladó.

Bővebbet:

Pandurov Péter tulajdonosnál

Felsőitetebe 62 házszám. 1184-33